

Η άλλη θεώρηση της Παναγίας των Παρισίων

/ Γνώμες

Του Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου Γ΄

Πρό δύο περίπου μηνών άκούσαμε και είδαμε μέ πολλή θλίψη τήν μεγάλη καταστροφή από τήν πυρκαϊά πού ύπέστη ή Παναγία τών Παρισίων, αυτό τό μοναδικό μνημεϊο όχι μόνο τής εύρωπαϊκής αλλά και τής παγκόσμιας κληρονομιάς. Ένα έξαίρετο μνημεϊο τέχνης πού άντεξε έννεά αιώνες και τό έχουν έπισκεφθει έκατομμύρια άνθρωποι άπ' όλο τόν κόσμο.

Όστόσο, για τό άριστούργημα αυτό τής γοθικής άρχιτεκτονικής, πού ένέπνευσε ένα Βίκτωρα Ούγκώ και πολλές άλλες προσωπικότητες τών γραμμάτων και τών τεχνών ύπάρχει και μία άλλη θεώρηση. Η θεώρηση αυτή έκτείνεται πέρα από μία όρθολογιστική παραπληξία ή και παραθεώρηση σεβασμάτων. Έν προκειμένω, ή Παναγία τών Παρισίων δέν είναι μόνο ένα τουριστικό θέαμα. Είναι ό καθεδρικός ιερός Ναός τών Παρισίων, εκεί όπου ως χώρος λατρείας τοϋ Θεοϋ από τόν 12ο αιώνα τελοϋνται Θεϊες Λειτουργίες, ακούγονται θεϊα κηρύγματα, ψάλλουν ύπέροχες χορωδίες και συντελείται μία σημαντική ποιμαντική δράση.

Όταν, όπως γράφθηκε, μέ τήν καταστροφή, <<ράγισε ή καρδιά τής Γαλλίας >> και αύθόρμητα οί άνθρωποι έψελναν τό Ave Maria και οί καμπάνες όλων τών έκκλησιών και αυτές άκόμη τοϋ Άββαείου τοϋ Ούεστμίνστερ ήχησαν πένθιμα,

τούτο τό συμβάν κάτι βαθύτερο θέλει νά πεῖ. Ἡ οὐσία, ὀπισθεν τῆς καταστροφῆς σηματοδοτεῖ, πράγματι, τήν ἄλλη θεώρηση. Ἡ ἐκπαιδευτικός Μάρω Πρεβελάκη, εἰδική ἐπιστήμων τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Σορβόνης τό δήλωσε πολύ χαρακτηριστικά: <<Ἡ Παναγία τῶν Παρισίων ἀπελευθέρωσε ἕνα ἔντονο θρησκευτικό συναίσθημα καταπιεσμένο ἀπό τό κύρος τῆς laïcité καί ἔφερε στό προσκήνιο ἄλλες ἀνάγκες, ἄλλες ἀξίες>>. Ὁ δέ Εὐ. Ἀνδριανός, Ἀρεοπαγίτης ἐ.τ. ἔγραψε σχετικά: << Ἡ παρουσία τοῦ Λαοῦ πού προσεύχεται, ψέλνει, κλαίει καί δίνει τόν ὄβολό του μπροστά στήν πληγωμένη Παναγία του, ἀποδεικνύει πόσο μακριά εἶναι ἀπό τό Λαό καί τήν πραγματικότητα ἢ ἰΰψηλή διανόηση΄ τῆς Εὐρώπης πού διέγραψε ἀπό τό Εὐρωπαϊκό Σύνταγμα τόν Χριστιανισμό ὡς παράγοντα καί στυλοβάτη τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ.>>

Κατά συνέπειαν, τό τραγικό αὐτό γεγονός φέρνει στήν ἐπιφάνεια τό θέμα τοῦ χριστιανισμοῦ στό εὐρωπαϊκό γίνεσθαι. Εἶναι παγκοίνως γνωστόν ὅτι ὁ πολιτισμός τῆς Εὐρώπης θεμελιώθηκε στόν κλασικό ἑλληνικό πολιτισμό, στό ρωμαϊκό δίκαιο καί στόν χριστιανισμό. Ὡστόσο τά θεμέλια τοῦ χριστιανισμοῦ στή σύγχρονη πραγματικότητα κλονίζονται. Ἐχουν βέβαια ὑπάρξει παρεκκλίσεις καί διεστραβλώσεις τοῦ χριστιανικοῦ ιδεώδους καί τῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά οἱ ἀποδοκιμαστέες αὐτές θέσεις δέν μποροῦν νά φθάσουν στό σημεῖο νά ἀκυρώνουν τό ὕψιστο μέγεθος τοῦ Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Εἶναι ἀνάγκη νά καταλάβουμε τούς καιρούς πού ζοῦμε, νά τούς ἐντάξουμε στήν ἀλληλουχία τῶν αἰώνων πού πέρασαν καί νά δοῦμε τίς κατευθύνσεις ἀλλά καί τίς διδαχές πού δίνουν γιά τό εὐρωπαϊκό μέλλον. Φθάνει πιά ἡ ἐκκοσμίκευση μέ συνέπεια τήν ἀποϊεροποίηση. Ἡ ἐκκοσμίκευση (secularization) μέ τίς ποικίλες μορφές της δέν συντελεῖ τελικά στήν ἀνόρθωση τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ εὐρωπαϊοῦ πολίτη. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἐξακολουθεῖ νά εἶναι πονεμένος. Ζεῖ μέ τήν ἀνασφάλεια, τήν ἀβεβαιότητα, τήν διαρκῆ ἄρνηση καί τόν μηδενισμό καί παραμένει ἀνικανοποίητος, ἀνήσυχος μέ πολλά συμπλέγματα μέσα του. Καί τοῦτο γιατί δέν μπορεῖ ἀπό μόνος του ὁ τεχνικός πολιτισμός νά στηρίξει τήν ἀνθρώπινη ὕπαρξη. Χρειάζεται καί τόν πνευματικό πολιτισμό τοῦ χριστιανισμοῦ.

Εἶναι καιρός πλέον γιά ἕνα οὐσιώδη ἐπανεκχριστιανισμό τῆς Εὐρώπης, βάσει τῶν βιβλικῶν, λειτουργικῶν καί πατερικῶν πηγῶν. Οἱ ἀνθρώπινες ἀξίες εἶναι ἐπιτακτική ἀνάγκη νά ὀδηγηθοῦν καί πάλιν πρός τόν ζῶντα Θεό, ὄχι μέ μία ἐξωτερική ὑποταγή, ὅπως συνέβαινε κατά τόν μεσαίωνα, ἀλλά μέ ἦθος ἐλευθερίας καί τιμῆς στό ἀνθρώπινο πρόσωπο.

Θά 'λεγα ὅτι ἡ Παναγία τῶν Παρισίων τώρα μιᾷ καί σ' ὅλους τούς νέους εὐρωβουλευτές καί τό μήνυμά της εἶναι: Ἡ Εὐρώπη γιά νά ἐπιζήσει πρέπει νά βρεῖ ξανά τήν λησμονημένη χριστιανική ταυτότητά της. Αὐτή εἶναι ἡ ἄλλη θεώρηση.